

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 2501/2017
26.10.2017. године
Београд

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Катарине Манојловић Андрић, председника већа, Бранислава Босилковића и Бисерке Живановић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Милунка Арсић, адвокат из Пожеге, против тужене ББ ..., чији је заступник Општинско правобранилаштво Општине Ивањица, ради поништаја решења о отказу уговора о раду и враћања на рад, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против решења Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 3734/16 од 05.05.2017. године, у седници већа одржаној 26.10.2017. године, донео је

РЕШЕЊЕ

УКИДА СЕ решење Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 3734/16 од 05.05.2017. године и предмет враћа другостепеном суду на поновно суђење.

Образложење

Пресудом Основног суда у Ивањици П1 316/14 од 07.07.2006. године, ставом првим изреке, усвојен је тужбени захтев тужиоца и поништено као незаконито решење тужене о престанку радног односа број ... од 29.08.2014. године, којим је отказан уговор о раду закључен између тужиоца и тужене број ... од 03.09.2013. године, па је обавезана тужена да тужиоца врати на рад и радно место које је обављао пре доношења решења о престанку радног односа. Ставом другим изреке, обавезана је тужена да тужиоцу надокнади трошкове парничног поступка у укупном износу од 75.800,00 динара.

Решењем Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 3734/16 од 05.05.2017. године, ставом првим изреке, укинута је пресуда Основног суда у Ивањици П1 316/14 од 07.07.2016. године и одбачена тужба тужиоца којом је тражио да се поништи као незаконито решење тужене о престанку радног односа број ... од 29.08.2014. године, којим је отказан уговор о раду закључен између тужиоца и тужене број ... од 03.09.2013. године и да се обавезе тужена да тужиоца врати на рад. Ставом другим изреке, обавезан је тужилац да туженој надокнади трошкове парничног поступка у износу од 54.000,00 динара.

Против правноснажног другостепеног решења тужилац је изјавио ревизију због битне повреде одредаба парничног поступка и због погрешне примене материјалног права.

Врховни касациони суд је испитао побијано решење на основу члана 408. у вези са чланом 420. став 6. Закона о парничном посутпку („Службени гласник РС“, бр. 72/11, 49/13-УС, 74/13-УС и 55/14 - у даљем тексту: ЗПП) и нашао да је ревизија основана.

Предмет тужбеног захтева у овом радном спору је поништај решења тужене број ... од 29.08.2014. године о престанку радног односа тужиоца запосленог на радном месту наставника физике, којим је отказан уговор о раду закључен између тужиоца и тужене 03.09.2013. године. Оспорено решење је донето на основу одредбе члана 175. став 1. Закона о раду којом је прописано да радни однос престаје истеком рока на који је заснован, с образложењем да је тужилац засновао радни однос 01.09.2013. године на одређено време до краја школске године 2013/2014 и да му је радни однос престао истеком предвиђеног временског периода. Тужилац је у тужби навео да је против првостепеног решења о престанку радног односа изјавио приговор Школском одбору тужене, који је овај приговор одбио и о томе тужиоца обавестио достављањем записника са седнице Школског одбора од 11.09.2014. године.

Првостепени суд је усвојио тужбени захтев тужиоца и поништио као незаконито оспорено решење тужене јер је утврдио да је тужилац са туженом дана 03.09.2013. године закључио уговор о раду број ... којим је тужилац засновао радни однос на одређено време до преузимања запосленог, до коначности одлуке о избору кандидата по конкурс у складу са чланом 132. став 1. тачка 2. Закона о основама система образовања и васпитања, па како конкурс није расписан нити је донета одлука о избору кандидата, то се још нису стекли услови за престанак радног односа тужиоца.

Другостепени суд је у поступку по жалби тужене укинуо првостепену пресуду и одбацио тужбу. У образложењу решења другостепеног суда се наводи да је против првостепеног решења које је предмет тужбеног захтева тужилац поднео приговор Школском одбору тужене дана 10.09.2014. године, да је овај приговор одбијен као неоснован, те да у складу са одредбама члана 145. Закона о основама система образовања и васпитања предмет тужбеног захтева мора бити коначна одлука послодавца којом је запосленом отказан уговор о раду, а само изузетно првостепено решење и то у ситуацији када орган управљања послодавца није одлучио о приговору запосленог изјављеном против првостепеног решења у законом прописаном року.

По налажењу Врховног касационог суда, основано се ревизијом тужиоца указује на то да је другостепени суд погрешно применио материјално право услед чега је чињенично стање непотпуно утврђено.

Одредбама члана 185. ст. 1. и 2. Закона о раду („Службени гласник РС“, бр. 24/05, 61/05, 54/09, 32/13 и 75/14) прописано је да се уговор о раду отказује решењем, у писменом облику, и обавезно садржи образложење и поуку о правном леку, као и да решење мора да се достави запосленом лично, у просторијама послодавца, односно на адресу пребивалишта или боравишта запосленог.

Према одредби члан 184. Закона о основама система образовања и васпитања („Службени гласник РС“, бр. 72/09, 52/11 и 55/13) којим су уређене основе система прдшколског, основног и средњег образовања и васпитања, радни однос запосленог у установи престаје у складу са законом, на основу решења директора. Одредбама члана

145. истог закона, између осталог, прописано је: да на решење о остваривању права, обавеза и одговорности запослени има право на приговор органу управљања, у року од 8 дана од дана достављања решења директора (став 1.); да је орган управљања дужан да донесе одлуку по приговору у року од 15 дана од дана достављања приговора (став 2.); да ће орган управљања решењем одбити приговор када утврди да је поступак доношења решења правилно спроведен и да је решење на закону засновано, а приговор неоснован (став 4.); да ако орган управљања не одлучи по приговору или ако запослени није задовољан другостепеном одлуком, може се обратити надлежном суду у року од 15 дана од дана истека рока за доношење одлуке, односно од дана достављања одлуке (став 7.).

Законом о основама система образовања и васпитања предвиђена је двостепеност у поступку одлучивања о правима, обавезама и одговорностима запослених у установама предшколског, основног и средњег образовања и васпитања, у које спада и тужена ББ, што подразумева и одлуку о престанку радног односа, односно отказа уговора о раду, а предмет тужбеног захтева у судском спору у циљу заштите повређеног права запосленог мора бити коначна одлука послодавца, односно одлука донета поводом приговора запосленог против првостепеног решења. Одлука о престанку радног односа и одлука донета поводом приговора запосленог могу бити предмет тужбеног захтева само ако су израђене у писменом облику, ако садрже образложење и поуку о правном леку и ако су достављене запосленом, зато што само такве одлуке омогућавају запосленом делотворно коришћење правних лекова. Уколико запосленом није достављена одлука по приговору у писменом облику, запослени се, сагласно члану 145. став 7. Закона о основама система образовања и васпитања, може обратити надлежном суду у року од 15 дана од дана истека рока за доношење одлуке.

Другостепени суд је закључио да је тужилац био дужан да тужбом тражи поништај првостепене и другостепене одлуке тужене, а да при томе није утврдио да ли је другостепена одлука израђена у писменом облику и да ли је достављена тужиоцу. У списима предмета постоји само записник са седнице Школског одбора тужене на којој је одлучивано о приговору тужиоца, али, по налажењу Врховног касационог суда, овај записник у односу на тужиоца не може производити правно дејство писмено израђеног и образложеног другостепеног решења које се може побијати тужбом. Европски суд за људска права је у више одлука изнео став да непостојање образложења може проузроковати тешкоће приликом приступа суду ако спречава коришћење правних лекова због недовољних појединости у вези са основима на којима се заснива побијана одлука (нпр. у пресуди *Salov* против Украјине је утврђено да је непостојање образложене одлуке омело подносиоца представке да оспори одређена питања у жалбеном поступку, што је констатовано и у пресуди *Nadjinastassiou* против Грчке јер је подносиоцу представке пре подношења жалбе била достављена само скраћена верзија – резиме пресуде Војног апелационог суда).

У поновном поступку другостепени суд ће отклонити указане неправилности у погледу примене материјалног права и поново одлучити о основаности жалбе тужене.

На основу изложеног, применом члана 416. став 2. у вези са чланом 420. став 6. ЗПП, одлучено је као у изреци.

**Председник већа-судија
Катарина Манојловић Андрић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић